

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ**

Posudek diplomové práce (Politologie)

Jméno a příjmení autora/ky posudku Jakub Franěk

Pracoviště KP IPS

Posudek: Oponent

Jméno a příjmení autora/ky DP: Veronika Švehlová

Název DP: Politické myšlení československých disidentů v letech 1977 - 1993

1) Odpovídá hodnocená práce v základních rysech projektu DP?

- Ano, případné odchýlení je velmi omezené a práci prospívající
- Je patrné určité odchýlení, ale toto je vhodně vysvětleno v práci
- Práce se výrazně odchyluje od projektu (v cíli, struktuře, či metodologii), vysvětlení buď chybí, případně je neakceptovatelné

2) Hodnocení odborného charakteru práce

Relevance tématu s ohledem na současný stav poznání	A
Původnost práce a přínos oboru	C
Relativní úplnost zpracované literatury a informačních zdrojů vhodných pro analýzu zvoleného tématu	E
Schopnost kriticky hodnotit prostudovanou literaturu	D
Úroveň zpracování použitých zdrojů	D
Použité metody a jejich relevance s ohledem na téma výzkumu a sledované cíle	D
Celkové hodnocení odborného charakteru	D

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

3) Hodnocení formálních kritérií textu

Logičnost struktury práce	B
Argumentační schopnost autora/autorky, ucelenost a provázanost výkladu	D
Zvládnutí terminologie oboru	B
Dodržení citační normy	A
Úroveň poznámkového aparátu	A
Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte stupněm F)	C
Oprávněnost a vhodnost příloh s ohledem na logiku výkladu a použitou argumentaci	Vyberte známku

Grafická úprava textu	C
Celkové hodnocení formálních kritérií	C

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

4) Vyjádření k výsledkům kontroly na plagiátorství

(v případě shody vyšší než 15 % **musí** autor posudku formulovat slovní vyjádření k výsledkům kontroly)

5) Shrnující komentář hodnotitele/hodnotitelky (POVINNÉ)

(celkový dojem z výsledné práce a její silné a slabé stránky, původnost tématu a myšlenek apod.)

Autorka si pro svou diplomovou práci vybrala zajímavé, vysoce relevantní a zároveň i poměrně originální téma: komparaci politického myšlení tří předních představitelů disentu z období normalizace – Rudolfa Battěka, Václava Havla a Václava Bendy. Jejím primárním záměrem přitom je zkoumat normativní rozměr politického myšlení daných autorů, tedy jejich představy o ideálním politickém režimu a/nebo o preferovaném politickém uspořádání po svržení komunistické diktatury.

Hodnocená práce vyniká zejména svou přehledností a systematičností. Je také zřejmé, že autorka vydala velké úsilí ke studiu zkoumaných primárních textů. Jazyková úroveň práce je také nadprůměrná, ačkoliv se autorka nevyhnula opakovaným chybám v užití interpunkce. Celkový dojem z hlediska formálního zpracování práce kazí zejména špatné zvládnutí typografie, čímž mám na mysli hlavně nejednotnost v odsazování odstavců.

Z argumentačního či věcného hlediska ovšem hodnocená práce nevyznívá příliš přesvědčivě. Již samotná formulace výzkumné otázky „zda texty analyzovaných disidentů obsahovaly politické myšlení a systematické představy o lepším či ideálním státním uspořádání“ (8) působí poněkud rozpačitě. Vzhledem k tomu, že celkový výzkumný záměr práce je širší, můžeme tento problém do jisté míry omluvit.

Jako závažnější problém se jeví autorčino rozhodnutí nezahrnout do práce kapitolu věnovanou „společenskému klimatu v komunistickém režimu“, která byla původně zvažována v projektu práce. Autorka své rozhodnutí k tomuto odchýlení od projektu odůvodňuje tím, že se taková pasáž ukázala být „nepodstatným článkem celého výzkumu“ (9). Zároveň vysvětluje, že dějinný či politický kontext popisuje v jednotlivých kapitolách věnovaných zkoumaným autorům a jejich textům. Ve skutečnosti tak však nečiní, respektive tak nečiní dostatečně. To je ovšem zcela zásadní opomenutí, jelikož bez pochopení atmosféry normalizačního Československa druhé poloviny sedmdesátých let nemůžeme pochopit intence autorů opakovaně citovaného sborníku O svobodě a moci ani jiných citovaných textů. Konkrétně mám na mysli zejména úvahy na téma strategie Charty 77 a opozičních sil obecně v odporu vůči stávajícímu režimu.

Výhrady mám i ke způsobu zpravování politického myšlení diskutovaných autorů. Namísto analýzy jednotlivých textů by mi bylo vhodnější členit interpretaci spíše tematicky. Větším problémem je však malá argumentační hloubka a rezignace na jakoukoliv snahu o zasazení zkoumaných myšlenek do širšího kontextu dobových teoretických debat. V případě kapitoly věnované Václavu Havlovi by například bylo vhodné přinejmenším zmínit jeho inspiraci myšlenkami Jana Patočky nebo se hlouběji věnovat jeho pojetí role ideologie v normalizačním Československu, které představuje stěžejní bod v argumentační struktuře Moci bezmocných. Jde samozřejmě o to, že podle Havla v normalizačním období prakticky nikdo ideologickým proklamacím skutečně nevěřil. Odtud také pochází jeho dichotomie „života ve lži“ versus „života v pravdě“, kterou zajímavým způsobem kritizoval jeho souputník Petr Rezek ve své knize Filosofie a politika kýče. Tyto souvislosti však autorce unikají, možná i proto, že nebere v potaz téměř žádnou dostupnou sekundární literaturu.

Velmi rozpačitě působí i čtvrtá kapitola, věnovaná samotné komparaci politického myšlení zkoumaných autorů. Autorka zde mimo jiné zcela nepochopitelně řadí všechny zkoumané autory, včetně V. Bendy, na levou část politického spektra (52). Autorce bych v tomto kontextu doporučoval jednak ať si znova přečte Bendovu stať „Katolicismus a politika“, jednak ať si vygoogluje spojení „Václav Benda [a] Augusto Pinochet“.

6) Otázky, k nimž se při obhajobě diplomant/ka musí vyjádřit

7) Navrhovaná známka

Diplomovou práci k obhajobě doporučuji

Navrhované hodnocení: D

Ve výjimečném případě **nejednoznačnosti hodnocení** stručně uveďte hlavní bod, který podmiňuje lepší/horší hodnocení:

V případě **nedoporučení** prosím **vždy stručně uveďte hlavní důvody** nedoporučení:

Datum: 22. 1. 2024

Podpis: _____